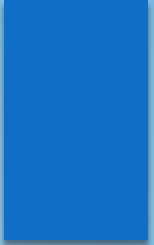

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОШ

СУДИЈА ЉУБИЦА КОЛИЌ

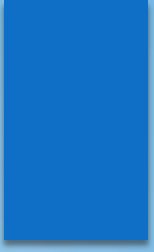
- ▶ Правото на бесплатна правна помош произлегува од правото на еднаквост на сите граѓани пред Уставот и законите во остварување и уживање на слободите и правата.
- ▶ Бесплатната правна помош е предвидена во Законот за бесплатна правна помош (Службен весник на РСМ“ бр.101/19 од 22.05.2019 година)
- ▶ со новиот Закон за бесплатна правна помош, обезбедени се поголеми придобивки и заштита за граѓаните, олеснети се условите кои граѓаните треба да ги исполнат за да добијат бесплатна правна помош, со што се обезбедува еднаков пристап до правда за сите, особено за најсиромашните и маргинализирани граѓани.
- ▶ Целта на овој закон е да се овозможи и унапреди правото на физичките лица на пристап до правдата и правичната судска заштита.

Со подобрувањето на законската регулатива во однос на пристапот до правда, се гарантира и примената на Европската конвенција за човековите слободи и права.

Правната помош постои за да им го подобри животот на граѓаните кои се на marginите на општеството.

Правната помош значи дека, без разлика на социјалниот статус, граѓаните ќе бидат еднакви пред судот и дека законот важи еднакво за сите.

-
- ▶ Со проблеми поврзани со правната помош најчесто се соочуваат сиромашните граѓани и припадниците на различни категории на маргинализирани заедници, самохраните родители, жртвите на семејно насилство , лицата со попреченост и сл.
  - ▶ Затоа преку системот за бесплатна правна помош се гарантира дека граѓаните кои се во тешка финансиска состојба можат да се обратат до Министерството за правда, до неговите подрачни единици и до определени граѓански организации и да побараат да им се даде правна помош или да им се обезбеди адвокат кој ќе биде платен од буџетот на Министерството.

Што уредува Законот за бесплатна правна помош ?

- ▶ општите правила за обезбедување на бесплатната правна помош,
- ▶ видовете, опсегот на бесплатната правната помош,
- ▶ давателите и корисниците на бесплатна правна помош, нивните обврски и одговорности,
- ▶ постапката во која се остварува правото на бесплатна правна помош,
- ▶ финансирањето, наградата и надоместокот на трошоците за дадената бесплатна правна помош,
- ▶ бесплатна правна помош во прекугранични спорови,
- ▶ транспарентност и отчетност во давањето бесплатна правна помош,
- ▶ посебните постапки за правна помош,
- ▶ надзорот над примената на овој закон и други прашања кои се однесуваат на бесплатната правна помош.

Видови на бесплатна правна помош

Примарна правна помош која опфаќа:

- ▶ иницијален правен совет за правото на користење на бесплатна правна помош,
- ▶ општа правна информација,
- ▶ општ правен совет,
- ▶ помош при комплетирање на барањето за секундарна правна помош,
- ▶ помош при пополнување на формулари, обрасци издадени од управен орган во управна постапка за социјална заштита и заштита на правата на децата; пензиско, инвалидско и здравствено осигурување; заштита на жртви на родово базирано насилство и семејно насилство; постапка за упис во матична книга на родени; стекнување со документи за лична идентификација и државјанство,
- ▶ составување на претставки до Комисијата за заштита од дискриминација и до Народниот правобранител и барања за заштита на слободи и права до Уставниот суд на Република Северна Македонија.

Примарна правна помош

- ▶ Право на примарна правна помош имаат сите физички лица кои имаат живеалиште или престојувалиште на територија на Република Северна Македонија.
- ▶ Примарна правна помош се дава од страна на овластено службено лице на Министерството, овластено здружение и правна клиника
- ▶ Примарна правна помош се дава на секое заинтересирано лице.
- ▶ Првичната средба во Министерството, во овластеното здружение, во правната клиника е со цел на лицето кое е заинтересирано да му се објасни природата на проблемот или да му се помогне да дознае дали проблемот е правно прашање, дали истото е во рамките на опфатот на правните услуги кои Министерството, здружението и правната клиника ги даваат, како и видовите на правна помош кои се најсоодветни за лицето.
- ▶ Во постапката додека ја даваат примарната правна помош Министерството, здружението и правната клиника немаат право да постапуваат во име и за сметка на лицето.

Примарна правна помош

Примарната правна помош што ја дава Министерството опфаќа:

- ▶ иницијален правен совет за правото на користење на бесплатна правна помош,
- ▶ општа правна информација,
- ▶ општ правен совет,
- ▶ помош при комплетирање на барањето за секундарна правна помош.
- ▶ Примарна правна помош ја дава правната клиника согласно програма за едукација, донесена од страна на правниот факултет, а со цел реализација на практична настава на студентите на правниот факултет. При давањето на примарната правна помош, правната клиника соработува со адвокатите запишани во Регистар на адвокати, како и со Адвокатска комора на Република Северна Македонија.

Секундарна правна помош

- ▶ Секундарна правна помош се одобрува на лице кое има потреба од стручна правна помош од адвокат за конкретна правна работа и кое не е во можност да ги плати трошоците на постапката заради неговата финансиска состојба и чие барање е оправдано.
- ▶ Секундарна правна помош опфаќа застапување во постапка пред суд, државен орган, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Република Северна Македонија, Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија и лица кои вршат јавни овластувања согласно членот 14 од овој закон, како и ослободување од трошоците согласно одредбите предвидени со овој и друг закон.

Секундарна правна помош

- ▶ Во постапката за секундарна правна помош Министерството соработува со Адвокатската комора на Република Северна Македонија, правосудните органи, како и со центарот за социјална работа, државните органи и другите надлежни институции кои согласно закон се должни без никаков надоместок до Министерството да ги достават потребните податоци за обезбедување на секундарна правна помош при што податоците се доставуваат согласно прописите за заштита на личните податоци.

Секундарна правна помош

- ▶ Овластеното службено лице за секое поединечно поднесено барање за секундарна правна помош донесува потврда со која барањето се одобрува или донесува акт како јавна информација со кој се известува барателот дека барањето се одбива.
- ▶ Со потврдата со која се одобрува секундарна правна помош се:
- ▶ овластува назначениот адвокат за давање на секундарна правна помош,
- ▶ ослободува корисникот од судски такси и трошоци поврзани со постапката пред суд согласно закон,
- ▶ ослободува корисникот од трошоците за вештачењето и
- ▶ ослободува корисникот од административни такси.
- ▶ Вештачењето се обезбедува преку Бирото за судски вештачења согласно со Законот за вештачење.

Секундарна правна помош

- ▶ Трошоците за обезбедувањето на секундарна правна помош согласно постапките предвидени со овој закон се обезбедуваат од средствата на Буџетот на Министерството.
- ▶ Доколку корисникот на секундарна правна помош успее во спорот и судот ја задолжи спротивната страна да ги надомести трошоците на постапката целосно или делумно согласно одредбите од законот кои ја уредуваат судската постапка, во тој случај судот во изреката на судската одлука ќе ја задолжи спротивната странка износот на трошоците на постапката да ги уплати на сметката на Буџетот на Република Северна Македонија.
- ▶ Доверител за наплата на овие трошоци во постапката за извршување согласно Законот за извршување е Република Северна Македонија.

Секундарна правна помош

- ▶ Бесплатната правна помош согласно овој закон не ги опфаќа трошоците кои корисникот на бесплатна правна помош е должен да ги надомести ако не успее во парничната постапка.
- ▶ Секундарна правна помош ги опфаќа оние трошоци на постапката што настанале по денот на одобрувањето на барањето за доделување на бесплатна правна помош.

Опсег на секундарната правна помош

- ▶ се одобрува за застапување во сите степени во граѓански судски постапки, управни постапки и управни спорови.
- ▶ се одобрува за застапување во постапка за расправање на оставината пред нотар доколу истата се однесува на имот од членот 19 од овој закон.
- ▶ се одобрува за составување на поднесоци на должник пред надлежен извршител, кога извршувањето се спроведува со продажба на недвижност од членот 19 став (1) алинеја 1 од овој закон и се исполнети условите за одобрување на правна помош.

Кој има право на секундарна правна помош?

- ▶ лице државјанин на Република Северна Македонија со постојано живеалиште во Република Северна Македонија,
- ▶ странски државјанин со дозвола за привремен или постојан престој во Република Северна Македонија или лице без државјанство кое законски престојува во Република Северна Македонија,
- ▶ лице кое има право на правна помош обезбедена од Република Северна Македонија согласно меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот на Република Северна Македонија и
- ▶ баратели на правото на азил.

Постапка за секундарна правна помош

- ▶ Започнува со поднесување на барање за секундарна правна помош од заинтересираното лице до подрачното одделение на Министерството кое се наоѓа на подрачје на кое лицето има живеалиште или престојувалиште.
- ▶ барањето се поднесува лично, преку пошта или преку овластено здружение.
- ▶ лицето пополнува и поднесува посебно барање за секундарна правна помош за секое поединечно правно прашање за чие решавање сака да поведе постапка согласно членот 14 од овој закон.
- ▶ образецот на барањето за секундарна правна помош го пропишува министерот.
- ▶ Министерството, здружението и правната клиника на заинтересираното лице му помагаат во пополнување на барањето за секундарна правна помош

Постапка за секундарна правна помош

- ▶ Лицето е должно да дава точни податоци за правното прашање за кое бара секундарна правна помош, за својата финансиска состојба и за финансиската состојба на членовите на семејството со кои живее, како и да достави копии од документите што ги потврдуваат податоците наведени во барањето за секундарна правна помош, како и копии од документи кои Министерството не може да ги прибави по службена должност, а кои се однесуваат на правното прашање согласно со закон.
- ▶ Лицата од членот 15 од овој закон, имаат право да поднесат барање за секундарна правна помош во која било фаза од постапката за чие водење имаат потреба од секундарна правна помош.
- ▶ Постапката по барањето за секундарна правна помош е итна.

Општи услови за одобрување

- ▶ Барателот на секундарна правна помош има право да добие секундарна правна помош доколку поради својата финансиска состојба не може да ги оствари со Уставот на Република Северна Македонија и со закон загарантираните права, без да го загрози сопственото издржување и издржувањето на членовите на своето семејство со кои живее во заедничко домаќинство.
- ▶ Финансиската состојба на барателот и членовите на неговото семејство се утврдува врз основа на писмена изјава за финансиската состојба дадена од барателот на правната помош што е дел од барањето за секундарна правна помош. (детално предвидени во чл. 17)
- ▶ Условите за приходот на барателот се предвидени во чл.18 од законот
- ▶ Условите за имотот на барателот се предвидени во чл.19 од законот

Општи услови за одобрување

- ▶ Доколку во писмената изјава за финансиската состојба барателот достави неточни податоци за својата финансиска состојба или за финансиската состојба на членовите на своето семејство со цел да му биде одобрена секундарна правна помош, барањето за секундарна правна помош ќе се одбие, а барателот нема да може да поднесе ново барање за секундарна правна помош пред истекот на 12 месеци од денот на добивањето на решението.
- ▶ При утврдувањето на финансиската состојба на барателот и членовите на неговото семејство не се земаат предвид приходите и имотот на оние членови на семејството кои се јавуваат како спротивни странки во постапката за чие решавање барателот поднесува барање за секундарна правна помош.

Исклучок за одобрување на секундарна правна помош

- ▶ По исклучок секундарна правна помош ќе се одобри утврдување на финансиската состојба на барателот, и членовите на неговото семејство доколку
- ▶ барателот е сместен во згрижувачко семејство, станбена единица за организирано живеење со поддршка или во установа за социјална заштита, со решение на Центар за социјална работа (во натамошниот текст: посебни околности),
- ▶ барателот има потреба од покренување и застапување во постапка за изрекување на привремени мерки за заштита од семејно насилство пред надлежен суд, или
- ▶ барателот поради елементарна непогода, виша сила или други околности кои се надвор од негова контрола се најде во финансиска состојба што го спречува самостојно да обезбеди заштита на своите права. (Чл. 20)

Оправданост на барањето

- ▶ При оценувањето дали ќе се одобри секундарна правна помош, покрај условите од членовите 18 и 19, односно членот 20 од овој закон, потребно е да се утврди дали барањето е оправдано.
- ▶ Барањето ќе се смета дека е неоправдано во следните случаи:
- ▶ кога е очигледно дека барањето на барателот е неосновано поради непостоење на правни факти врз основа на кои можат да бидат преземени правни дејствија,
- ▶ кога се работи за очигледна злоупотреба на правото на бесплатна правна помош,
- ▶ правното прашање за кое е побарана правна помош е очигледно неразумно,
- ▶ ако очекувањата и барањата на барателот се очигледно во спротивност со исходите во прашања со исти или слични фактички состојби за исти правни прашања и
- ▶ кога барањата на барателот се во спротивност со моралот.

Одбивање на секундарна правна помош

- ▶ Барањето за секундарна правна помош ќе се одбие доколку:
- ▶ барателот не влегува во категориите предвидени во членот 15 од овој закон,
- ▶ правното прашање за кое се бара правна помош не е предвидено како правно прашање за кое се одобрува правна помош согласно овој закон,
- ▶ барањето не е оправдано согласно со членот 21 од овој закон,
- ▶ барателот не го поднел барањето за секундарна правна помош навремено согласно со членот 25 став (5) од овој закон,
- ▶ органот надлежен за решавање на конкретното правно прашање му помогнал на барателот и му ги посочил можностите за решавање на истото, му ги подготвил потребните документи за заштита или му обезбедил помош на друг начин што укажува дека секундарната правна помош понатаму не е потребна,
- ▶ барателот претходно остварил право на секундарна правна помош, а потоа со решение на Министерството бил обврзан да ги плати трошоците поврзани со неоправдано добиената секундарна правна помош но не го сторил тоа во предвидениот рок и износ.

Одбивање на секундарна правна помош

- ▶ Барањето за секундарна правна помош ќе се одбие и доколку:
- ▶ се однесува на царински и даночни работи,
- ▶ се однесува на барање за клевета и навреда,
- ▶ - се однесува за надомест на нематеријална штета, освен во случаи за жртви на кривични дела, како и во случај на смрт или тежок инвалидитет согласно одредбите од Законот за облигационите односи,
- ▶ - се однесува на прекршоците,
- ▶ - се однесува на јавни и комунални услуги определени во Законот за заштита на потрошувачите и Законот за комунални дејности,
- ▶ - трошоците за давањето на правна помош се несразмерно високи во споредба со вредноста на спорот,
- ▶ .

Одбивање на секундарна правна помош

- ▶ Барањето за секундарна правна помош ќе се одбие и доколку:
- ▶ не поминале шест месеци од денот на донесувањето на решението за прекин на давањето на правна помош на барателот на правната помош согласно со членот 26 став 1 алинеја 4 од овој закон,
- ▶ не поминале 12 месеци од денот на донесувањето на решението за прекин на давањето на правна помош на барателот на правната помош согласно членот 26 став 1 алинеја 7 од овој закон,
- ▶ адвокатот доставил образложено мислење дека е нецелисходно понатамошното водење на постапката за која претходно била одобрена секундарна правна помош, а кое се однесува на исто правно прашање и правен основ или за
- ▶ имотни прашања во управна постапка.

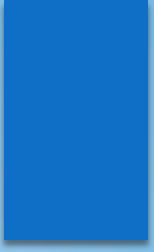
- ▶ Во одредбите од чл. 23 и чл 24 од законот се предвидени роковите за постапување на овластените службени лица при испитување на поднесеното барање за секундарна правна помош и постапката по приговор пред Министерството.
- ▶ Ако од барањето за секундарна правна помош и доставената документација се утврди дека постои итна потреба од обезбедување на правна помош или дека за постапување во конкретната правна работа се определени кратки рокови од страна на судот или друг надлежен орган, односно закон, тогаш во рок од два дена од денот на приемот на барањето истото се одобрува, имајќи ги предвид одредбите од членовите 21 и 22 од овој закон, како и изјавата за финансиската состојба од барањето без да се проверува истата кај надлежните органи. (чл. 25)
- ▶ Постапката може да се прекине под условите предвидени во чл. 26 од законот.

Надомест на исплатени средства за неоправдано добиена секундарна правна помош

- ▶ Лицето на кое претходно му била обезбедена и ја користело секундарната правна помош има обврска во целост да ги надомести исплатените средства за неосновано добиената секундарна правна помош на сметка на Буџетот на Република Северна Македонија, ако:
  - ▶ дало лажни податоци со цел да добие секундарна правна помош или
  - ▶ не ги почитувало обврските од членот 28 од овој закон.
- ▶ Министерството по утврдување на постоење на некоја од причините од ставот (1) на овој член, во рок од 30 дена од денот на утврдувањето на истите ќе донесе решение за надоместок на исплатените трошоци за неоправдано добиената секундарна правна помош.
- ▶ Против решението од ставот (2) на овој член, корисникот може да поведе управен спор пред надлежен суд.
- ▶ Доверител за наплата на средствата од ставот (1) на овој член и трошоците во постапката за извршување, согласно со Законот за извршување, е Република Северна Македонија.

-
- ▶ Правата и обврските на учесниците во постапката (корисникот и адвокатот)за секундарна правна помош се предвидени во одредбите од чл. 28 до чл. 34 од овој закон.
  - ▶ На адвокатот за дадената секундарна правна помош му се исплатува надомест во процентуален износ од адвокатската награда како и трошоци, согласно Тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите донесена од страна на Адвокатска комора.

- ▶ Законот во дредбите од чл. 35 до чл.37 ја предвидува и бесплатната правна помош во прекуграничните спорови
- ▶ Прекуграничен спор е спор во кој лицето чиешто живеалиште или постојано престојувалиште е во земја-членка на Европската Унија, поднесува барање за бесплатна правна помош, а во периодот на поднесување на барањето за правна помош не е во држава каде судот заседава или каде што се извршува судската пресуда.
- ▶ Министерството ја обезбедува правната помош во прекугранични граѓански спорови во парнична постапка во сите фази и степени, како и во постапка за медијација и извршување, освен во управни работи.

Правна помош на деца

- ▶ Одредбите од овој закон за правилата на постапката за одобрување на секундарна правна помош не се применуваат во обезбедувањето на правна помош на дете согласно одредбите на Законот за правда за децата.
- ▶ Кога правната помош се дава на деца во постапките пред центарот за социјална работа и Министерството за внатрешни работи во согласност со одредбите од Законот за правда за децата, Министерството има обврска само да врши исплата на доставениот трошковник од страна на адвокатот.
- ▶ Министерството ги надоместува трошоците за медијација, во случаите кога судот задолжително ја определува истата согласно Законот за правда за децата.

Надзор , увид, транспарентност и отчетност

- ▶ Министерството врши надзор над дадената примарна правна помош врз основа на поднесено барање на лицето кое добило примарна правна помош или по службена должност, при што утврдува дали дадената примарна правна помош била обезбедена согласно одредбите од Оддел 2 од овој закон, односно членот 8 од овој закон.
- ▶ Според условите предвидени во чл 42 од овој закон Министерството врши и увид во давањето на секундарна правна помош
- ▶ Министерството во соработка со Адвокатската комора, Нотарската комора, Комората на извршители, Комората на медијатори, здруженија овластени за давање на примарна правна помош и правни клиници полугодишно организира одржување на денови на бесплатен правен совет за сите граѓани за прашања од областа на медијацијата, адвокатурата, нотаријатот и извршувањето.
- ▶ Министерството донесува шест месечен план за местото и времето на одржување на деновите на бесплатен правен совет,, како и годишен извештај кои кој јавно се објавуваат на веб страната.

КАДЕ МОЖАТ ДА СЕ ДОБИЈАТ ИНФОРМАЦИИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ОВА ПРАВО

- ▶ Здруженија и правни клиници кои се овластени за давање на бесплатна правна помош
- ▶ Адвокати со стекнати овластувања за давање на секундарна правна помош
- ▶ Во подрачните одделенија на Министерството за правда согласно живеалиштето, односно престојувалиштето на лицето кое бара бесплатна правна помош и преку веб страната на Министерството.
- ▶ Подрачните единици можат да дадат општа правна информација или правен совет, совет за користење на правото на бесплатна правна помош и да помогнат за комплетирање на барањето за секундарна правна помош.

Националното координативно тело за примена на Законот за бесплатна правна помош (НКТ) е формирано во февруари 2020 како форум за споделување информации, комуникација и координација помеѓу засегнатите страни на теми од значење за примената на Законот за бесплатна правна помош и олеснување на пристапот до правда на национално ниво.

- ▶ Цели и функции на НКТ се:
  - ▶ Подобрување на квалитетот и пристапноста на бесплатната правна помош до потенцијалните корисници
  - ▶ Подобрување на комуникацијата помеѓу засегнатите страни вклучувајќи споделување информации, координација за индивидуални случаи како и навремено доставување на податоци потребни за постапување по барањата за секундарна правна помош;
  - ▶ Зајакнување на меѓусебното разбирање помеѓу сите засегнатите страни во однос на нивните надлежности, функции, експертиза како и проблеми кои се поврзани со спроведувањето на ЗБПП;
  - ▶ Идентификување на проблеми и предизвици во процесот на спроведување на ЗБПП;

- ▶ Идентификување на средства и стратегии за зголемување на промоцијата на ЗБПП до граѓаните и активно вклучување во промотивни активности.
- ▶ НКТ е составено од 28 членови од кои 12 членови се во потесната група, додека 16 членови влегуваат во пошироката група.
- ▶ Националното координативно тело за спроведување на Законот за бесплатна правна помош одржува редовни состаноци со цел да се споделат искуства и предизвици поврзани со пристапот до правна помош и со постигнувањата и предизвиците што биле идентификувани со спроведувањето на Законот за бесплатна правна помош во изминатиот период.

Дилеми кои се јавуваат во примената на Законот за бесплатна правна помош

- ▶ ЗБПП не ги прецизира видовите трошоци поврзани со постапка пред суд туку упатува на посебен закон. Прашањата поврзани со трошоците во парничната постапка се уредени со глава XI од ЗПП. Дополнителни трошоци кои можат да произлезат за корисниците на секундарна правна помош се:
  - ▶ Трошоци за привремен застапник или посебен старател
  - ▶ Авансирање на трошоци за супер вештачење
  - ▶ Трошоци во постапка за обезбедување докази
  - ▶ Трошоци за увид
  - ▶ Превод и заверка на исправи приложени како доказни средства
  - ▶ Прибирање исправи како доказни средства (потврди, уверенија и сл., а за кои е неопходно да се исплати одредена такса) и
  - ▶ Други трошоци.

Дилеми кои се јавуваат во примената на Законот за бесплатна правна помош

- ▶ Карактеристично за овие трошоци е што мораат да се исплатат однапред. За разлика од ослободувањето од судски такси, за овие трошоци неопходно е да се исплатат. Неплаќањето носи последици за корисникот на СПП.
- ▶ ЗБПП за разлика од надоместувањето на наградата и трошоците на адвокатите назначени во конкретен предмет (уредена во чл. 33 од ЗБПП) и трошоците за вештачење (чл. 13 ст. 6 од ЗБПП), пропушта да го уреди начинот, условите и постапката за исплата на другите трошоци во постапката кои можат да настанат.
- ▶ Треба да се има во предвид дека ЗБПП изречно предвидува дека трошоците за обезбедувањето на секундарна правна помош согласно постапките предвидени со него се обезбедуваат од средствата на Буџетот на Министерството(чл. 13 ст. 7 од ЗБПП).
- ▶ Оваа одредба воспоставува обврска за Министерството за правда да ги поднесе трошоците иако во законот отсутствуют одредби за операционализација на обврската во пракса.

Дилеми кои се јавуваат во примената на Законот за бесплатна правна помош

- ▶ Во парничната постапка видовите и висината на трошоците со кои може да се соочат корисниците на секундарна правна помош не може однапред да се предвидат. Околностите на предметот, видот на постапката, фактите кои треба да се утврдат, постапувањето на спротивната страна се само дел од факторите кои влијаат на ова прашање. Притоа треба да се земе во предвид дека согласно чл. 146 ст. 1 од ЗПП секоја странка претходно сама ги поднесува трошоците што ги предизвикала со своето дејствие.

Останува отворено прашањето дали во случај кога ќе настанат други трошоци во парничната постапка кои не биле предвидени при одобрувањето на секундарна правна помош, дали по барање на корисникот или на друг начин треба да се побара дополнително одобрување од Минситерството за правда и за непредвидените трошоци.

Дилеми кои се јавуваат во примената на Законот за бесплатна правна помош

- ▶ Исто така особено останува отворено прашањето во врска со начинот на кој ќе се обезбедат трошоците за застапување од страна на адвокат определен како привремен застапник или посебен старател во ситуација кога тужениот е недостапен или е со непозната адреса, а тужителот во таа постапка е корисник на бесплатна правна помош и каква ќе биде одлуката на судот по однос на овие трошоци, односно кој ќе биде задолжен да ги надомести овие трошоци. .
- ▶ Во досегашната судска пракса при завршување на постапката кога тужителот ќе успее во спорот истиот се задолжува во смисла на чл 146 од ЗПП да ги авансира трошоците на посебниот старател на тужениот, а истите се засметуваат во трошоците кои тужениот е должен да му ги надомести на тужителот со оглед на тоа дека го изгубил спорот.

Дилемата која се јавува во судската пракса е дали во случај кога тужителот е корисник на бесплатна правна помош треба со судската одлука да се задолжи да ги авансира овие трошоци или треба да биде задолжено Министерството за правда да ги авансира овие трошоци на посебниот старател, а потоа тужениот кој го изгубил спорот да се задолжи да ги надомести овие трошоци во буџетот на Министерството според чл. 13 од законот.

Сите овие прашања кои произлегуваат од досегашната практична примена оставаат простор за размислување за евентуалната потреба од соодветни измени на Законот за бесплатна правна помош .

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО !

